

Український державний університет залізничного транспорту

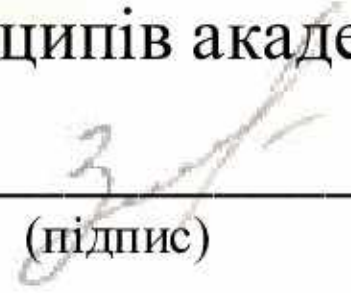
Кафедра управління експлуатаційною роботою

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ

Пояснювальна записка та розрахунки
до кваліфікаційної роботи

УОПЗП.300.00.00.000 ПЗ

Розробила здобувачка групи 131 – ОПУТ – 322
спеціальності 275/275.02 – Транспортні
технології (на залізничному транспорті)
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

_____ Тетяна ЗУБЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник: _____ доцент, канд. техн. наук
(посада, науковий ступінь)

_____ Олег ШАНДЕР
(ім'я та прізвище)

Рецензент: _____ доцент, канд. техн. наук
(посада, науковий ступінь)

_____ Максим КУЦЕНКО
(ім'я та прізвище)

2025 р.

Факультет управління процесами перевезень

Кафедра управління експлуатаційною роботою

Освітній рівень: бакалавр

Спеціальність 275 Транспортні технології

275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р техн. наук

 Тетяна БУТЬКО

« 16 » червня 2025 р.

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

Зубенко Тетяні Миколаївні

1. Тема (роботи) Удосконалення організації пасажирських залізничних перевезень в Україні

керівник Шандер Олег Едуардович, канд. техн. наук, доцент
затверджена розпорядженням по факультету управління процесами перевезень
від 19 травня 2025 року №07/25

2 Строк подання здобувачем роботи 16 червня 2025 року

3. Вихідні дані до проекту (роботи) Техніко-експлуатаційна характеристика пасажирських перевезень, технологія роботи пасажирських станцій, показники роботи залізничного транспорту.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ 1 1 Аналіз закордонного досвіду організації пасажирських перевезень 2 Аналіз показників організації пасажирських перевезень в Україні 3 Організація сервісного обслуговування на залізничному транспорті 4 Формування моделі раціональних варіантів мережі швидкісних залізничних ліній Висновки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень та їх кількості) 1 Мета та задачі дослідження 2 Частота користування послугами перевезень філії «Пасажирська компанія» та АТ «Укрзалізниця», пасажирями залізничного транспорту 3 Тип вагона пасажирського поїзду, яким користуються пасажирів залізничного транспорту 4 Пасажиропотік за різними видами сполучень 5 Оцінка інформаційно-довідкового обслуговування на залізничних вокзалах 6 Середня швидкість українських потягів, км/год

7 Оцінка ступеня відповідності послуг, наданих залізничними вокзалами АТ «Укрзалізниця» 8 Динаміка кількості перевезених пасажирів по рокам на АТ «Укрзалізниця», млн. пас. 9 Висновки.

6. Дата видачі завдання 5 травня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів роботи	Примітка
Вступ	06.05.2025	Виконано
1 Аналіз закордонного досвіду організації пасажирських перевезень	10.05.2025	Виконано
2 Аналіз показників організації пасажирських перевезень в Україні	15.05.2025	Виконано
3 Організація сервісного обслуговування на залізничному транспорті	20.05.2025	Виконано
4 Формування моделі раціональних варіантів мережі швидкісних залізничних ліній	06.06.2025	Виконано
Висновки	12.06.2025	Виконано
Оформлення роботи	16.06.2025	Виконано

Студент

(підпис)

Тетяна ЗУБЕНКО

(ім'я та прізвище)

Керівник

(підпис)

Олег ШАНДЕР

(ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 11 слайдів презентації, 77 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 22 рисунків, 1 таблиця, 26 літературних джерел.

Ключові слова: ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, СЕРВІСНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ, ШВИДКІСНІ ЗАЛІЗНИЧНІ ЛІНІЇ.

Об'єктом дослідження є процес організації залізничних пасажирських перевезень.

Метою роботи є аналіз сучасного стану пасажирських перевезень в Україні, виявлення основних проблем та розробка рекомендацій щодо їхнього вирішення з урахуванням сучасних умов.

У результаті проведеного дослідження було здійснено аналіз сучасного стану пасажирських перевезень в Україні, що дозволило виявити ключові проблеми та окреслити можливі шляхи їх подолання. Основну увагу приділено таким аспектам, як неефективність існуючої інфраструктури, недостатня інтеграція між видами транспорту, низький рівень сервісу та обмеженість інвестиційних ресурсів. Важливим результатом стала ідентифікація критичних напрямів розвитку, зокрема міжрегіональних і приміських перевезень, які мають високу соціальну значущість, але перебувають у кризовому стані. Дослідження також підтвердило необхідність удосконалення нормативно-правової бази та впровадження сучасних цифрових сервісів у транспортній сфері.

Аналіз міжнародного досвіду засвідчив ефективність інтегрованих транспортних систем, державно-приватного партнерства та цифровізації обслуговування пасажирів, що може стати орієнтиром для реформ в Україні. Особливу увагу приділено сервісному обслуговуванню, яке потребує системних змін: від покращення інфраструктури до забезпечення доступності для всіх категорій пасажирів. У рамках дослідження сформульовано пропозиції щодо розвитку швидкісного залізничного сполучення, що має стати ключовим чинником підвищення мобільності населення й економічного зростання. Реалізація таких ініціатив потребує злагодженої політики, зовнішнього фінансування та стратегічного бачення розвитку транспортної системи країни.

ABSTRACT

This qualification work includes 11 presentation slides, 77 sheets of explanatory notes in A4 format, including 22 figures, 1 table, 26 literary sources.

Keywords: PASSENGER TRANSPORTATION, SERVICE, HIGH-SPEED RAILWAY LINES.

The object of the study is the process of organizing railway passenger transportation.

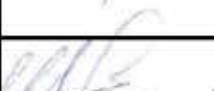
The purpose of the work is to analyze the current state of passenger transportation in Ukraine, identify the main problems and develop recommendations for their solution taking into account modern conditions.

As a result of the study, an analysis of the current state of passenger transportation in Ukraine was carried out, which allowed identifying key problems and outlining possible ways to overcome them. The main attention was paid to such aspects as the inefficiency of the existing infrastructure, insufficient integration between modes of transport, low level of service and limited investment resources. An important result was the identification of critical areas of development, in particular interregional and suburban transportation, which are of high social significance, but are in a state of crisis. The study also confirmed the need to improve the regulatory framework and implement modern digital services in the transport sector.

Analysis of international experience has shown the effectiveness of integrated transport systems, public-private partnerships and digitalization of passenger service, which can become a guideline for reforms in Ukraine. Particular attention is paid to service, which requires systemic changes: from improving infrastructure to ensuring accessibility for all categories of passengers. The study formulated proposals for the development of high-speed rail, which should become a key factor in increasing population mobility and economic growth. The implementation of such initiatives requires a coordinated policy, external financing and a strategic vision for the development of the country's transport system.

Зміст

Вступ	7
1 Аналіз закордонного досвіду організації пасажирських перевезень	9
2 Аналіз показників організації пасажирських перевезень в Україні	22
3 Організація сервісного обслуговування на залізничному транспорті	43
4 Формування моделі раціональних варіантів мережі швидкісних залізничних ліній	64
Висновки	73
Список використаних джерел	75

					УОПЗП.300.00.00.000 ПЗ			
Змн.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	Удосконалення організації пасажирських залізничних перевезень в Україні	Літ.	Арк.	Акрушів
Розроб.		Зубенко		16.06		i		
Перевір.		Шандер		16.06			6	77
						УкрДУЗТ		
Н. Контр.		Шандер		16.06				
Затв.		Буцько		16.06				

Вступ

Система пасажирських перевезень є важливою складовою транспортної інфраструктури будь-якої країни, адже вона безпосередньо впливає на мобільність населення, розвиток економіки, рівень соціального добробуту та екологічну ситуацію. В Україні питання ефективної організації пасажирських перевезень набуває особливої актуальності в умовах динамічних змін соціально-економічного середовища, урбанізації та зростаючих вимог до якості транспортних послуг.

На сьогодні існує низка проблем, пов'язаних із застарілою інфраструктурою, нерівномірним розподілом маршрутів, недостатнім рівнем сервісу, а також недостатнім використанням сучасних цифрових технологій. Удосконалення організації пасажирських перевезень потребує комплексного підходу, який включає оновлення нормативно-правової бази, впровадження інновацій, підвищення ефективності управління та забезпечення стійкого розвитку транспортної системи.

Метою даної кваліфікаційної роботи є аналіз сучасного стану пасажирських перевезень в Україні, виявлення основних проблем та розробка рекомендацій щодо їхнього вирішення з урахуванням сучасних умов.

Для вирішення поставленої мети необхідно вирішити наступні задачі:

- провести аналіз показників організації пасажирських перевезень в Україні;
- провести аналіз закордонного досвіду організації пасажирських перевезень;
- провести аналіз сервісного обслуговування при організації пасажирських перевезень;
- сформулювати пропозиції щодо раціональних варіантів мережі швидкісних залізничних ліній.

Об'єкт дослідження – процес організації залізничних пасажирських перевезень.

Предмет дослідження – є технологія пасажирських перевезень.

Практична цінність дослідження полягає у формуванні конкретних рекомендацій та пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності та якості організації пасажирських перевезень в Україні. Аналіз поточних показників функціонування пасажирських перевезень дозволяє виявити проблемні аспекти та

тенденції розвитку галузі. Вивчення міжнародного досвіду дає можливість адаптувати успішні практики для вітчизняних умов. Оцінка рівня сервісного обслуговування сприяє розробці заходів щодо покращення комфорту та безпеки пасажирів. А запропоновані раціональні варіанти мережі швидкісних залізничних ліній можуть стати основою для стратегічного планування розвитку транспортної інфраструктури країни.

Висновки

У ході проведеного дослідження було виконано комплексне вивчення проблематики організації пасажирських перевезень в Україні, що дозволило зробити низку важливих висновків, які мають як теоретичну, так і практичну значущість. Основна мета роботи — пошук шляхів удосконалення організаційних механізмів пасажирських перевезень — була реалізована шляхом послідовного виконання поставлених задач.

По-перше, аналіз показників організації пасажирських перевезень в Україні показав, що сучасна транспортна система має значний потенціал, однак функціонує в умовах численних обмежень. До основних проблем належать: застаріла інфраструктура, нерівномірний розвиток транспортних мереж, недостатня інтеграція між видами транспорту, низький рівень інвестицій у модернізацію рухомого складу та інфраструктури. Особливої уваги потребує розвиток міжрегіональних і приміських перевезень, які часто є збитковими, але соціально важливими. Крім того, спостерігається зниження конкурентоспроможності залізничного транспорту порівняно з автомобільним та авіаційним.

По-друге, аналіз закордонного досвіду організації пасажирських перевезень виявив низку ефективних практик, які можуть бути адаптовані до українських реалій. Зокрема, країни Європейського Союзу демонструють високий рівень інтеграції різних видів транспорту в єдину систему пасажирських перевезень, широке застосування цифрових сервісів для планування маршрутів, продажу квитків та моніторингу поїздок. Крім того, значну роль відіграє участь приватного сектору в наданні транспортних послуг за умов державного регулювання стандартів якості та безпеки. Впровадження подібних підходів в Україні потребує вдосконалення нормативно-правової бази та посилення контролю з боку держави за дотриманням правил обслуговування пасажирів.

По-третє, дослідження рівня сервісного обслуговування в Україні засвідчило, що якість обслуговування пасажирів залишається на недостатньому рівні, особливо у регіональних перевезеннях. Серед основних проблем варто виокремити: відсутність зручної системи купівлі квитків, недостатню кількість комфортного

рухомого складу, незадовільний стан вокзальної інфраструктури, обмежений доступ до інформації для пасажирів, а також відсутність інклюзивних рішень для маломобільних груп населення. Покращення сервісу має стати пріоритетним напрямом у політиці транспортних операторів, оскільки саме якість обслуговування суттєво впливає на вибір пасажирів.

Нарешті, у рамках дослідження були сформовані пропозиції щодо раціональних варіантів розвитку мережі швидкісних залізничних ліній в Україні. Такий розвиток є необхідним для покращення внутрішньої мобільності населення, скорочення часу подорожей між великими містами та зменшення навантаження на інші види транспорту. Перспективними напрямками для будівництва або модернізації є маршрути Київ — Львів, Київ — Харків, Київ — Одеса, а також потенційне з'єднання з європейською високошвидкісною мережею через західні регіони країни. Важливим чинником реалізації таких проектів є залучення інвестицій, партнерство з міжнародними організаціями та прозоре планування витрат.

Список використаних джерел

- 1 Співробітництво Україна – ЄС в сфері транспорту // Україна в Європейському союзі. - Режим доступу: <http://ukraineeu.mfa.gov.ua/ua/ukraineeu/sectoral-dialogue/transport> - (дата звернення 08.05.2025).
- 2 Руденко М. В, Добрик Л. О. Якість послуг пасажирських перевезень на залізничному транспорті та їх споживча оцінка / *«Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"»* 2024. Вип. 28. с. 12-27.
- 3 Концепція комплексної Програми розвитку залізничного транспорту України на 2007-2030 рр. – К. : ДНДЦ УЗ, 2009 – 257 с.
- 4 Константинов Д.В. Удосконалення системи міжрегіональних пасажирських перевезень залізниць України // Д.В. Константинов / *Зб. наук. праць Укр. держ. акад. залізнич. трансп.* – Харків: УкрДАЗТ, 2013. – Вип. 135. – С.113-119.
- 5 Офіційний веб-сайт Укрзалізниці . – Режим доступу: <http://uz.gov.ua> - (дата звернення: 10.05.2025).
- 6 Олійник В.Д. Головна транспортна система України // *Охорона праці*. - 2001. - № 8. - С.13-15.
- 7 Національна стратегія – 2030 Drive Ukraine. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/files/projects/str.html> - (дата звернення: 02.05.2025)
- 8 Служба статистики. – Режим доступу: <https://www.gks.ua> - (дата звернення: 10.05.2025)
- 9 Окландер М.А. Маркетингові аспекти реформування залізничного транспорту : [монографія] / М.А. Окландер, І.О. Жарська. – Одеса: Астропринт. – 2010 – 254 с.
- 10 The reform of the railway system. – Режим доступу: <http://www.gouvernement.fr/en/the-reform-of-the-railway-system> - (дата звернення: 08.05.2025)
- 11 Nikitinas V. The Models of Management of Railway Companies in the European Union: Holding, the German Experience // *Procedia Engineering*. – 2016 – №134. – с. 80–84.
- 12 Lessons learnt from railway deregulation and tendering in Sweden. – Режим

доступу: <http://bit.ly/2s0G8CI> - (дата звернення: 10.05.2025).

13 Директива Ради Європейського співтовариства 91/440/ЄС від 29.07.1991 р. «Про розвиток залізниць у Європейському співтоваристві із змінами, викладеними у директиві ЄЕС 2001/12 від 26.02.01 р.» . – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua> - (дата звернення: 10.05.2025).

14 Кудрицька Н. В. Зарубіжний досвід реформування залізничного транспорту. – Режим доступу: <http://bit.ly/2s0UAKY> (дата звернення: 12.05.2025).

15 Шандер О.Е., Шандер Ю.В., Гнатенко А.Ю., Зінченко Ю.М. Аналіз статистичних даних щодо організації швидкісного руху на мережі залізниць України / *Зб. наук. праць Укр. держ. ун-ту залізн. трансп.* 2018. Вип. 185. с. 14-22.

16 Бутько Т.В., Прохорченко А.В. Удосконалення системи оперативного прогнозування пасажирських потоків на основі використання інтелектуальних технологій // *Зб.наук.праць.* – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – Вип.85. – С.161-171.

17 Кірпа Г. Інтеграція залізничного транспорту України в Європейську транспортну систему : [монографія] / Георгій Кірпа. *Дніпропетровськ: ДНУЗТ*, 2004. - 248 с.

18 Чаркіна Т. Ю. Дослідження впливу загального терміну поїздки пасажирів на доходи транспортних підприємств // *Вісник економіки транспорту і промисловості: зб. науково-прак. статей.* – Х.: УкрДАЗТ, 2012. – №39. – С.180-183.

19 Босов А. А. Формування варіантів раціональної мережі ліній високошвидкісного руху поїздів в Україні Д.: *Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна.* - 2004. – 144 с.

20 Кулешов В. В. Удосконалення автоматизованих систем пасажирського комплексу при швидкісних перевезеннях в умовах розвитку інформатизації // *Вагонный парк: міжнародний професійний журнал.* – Харків: Залізничне видавництво «Рухомий склад», 2017 – № 3-4 (120-121). – С. 44-48.

21 Кулешов В. В. Удосконалення моделі пасажирського комплексу при швидкісних перевезеннях в умовах розвитку систем супутникової навігації // *Локомотив-Інформ: міжнародний професійний журнал.* – Харків: Залізничне видавництво «Рухомий склад», 2017 – № 7-8(133-134). – С. 50-54.

22 Кулешов В. В., Шаповал Г. В., Кулешов А. В., Громов С. О., Лисенко Є. М. Удосконалення систем супутникової навігації при розвитку пасажирського

комплексу в умовах швидкісних перевезень // *Зб. наук. праць УкрДУЗТ*, 2017, вип. 173, с. 96-106.

23 Овчиннікова В.О., Габелков М.В. Стратегічне управління високошвидкісними залізничними перевезеннями // *Вісник економіки транспорту і промисловості*. - № 59, 2017 - с. 76 – 84.

24 Токмакова І.В. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку залізничного транспорту України // *Вісник економіки і промисловості*. - 2016. - №55. – С75–77.

25 Palacin R., Raif L., Deniz Ö., Yan N. High speed rail trends, technologies and operational patterns: a comparison of established and emerging networks // *Transport Problems INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL*. 2014. Volume 9. Special Edition. P. 18–26.

26 Пархоменко Л.О., Пархоменко Є.О. Формування інформаційно-керуючої системи стратегічного планування швидкісних пасажирських перевезень на залізничному транспорті // *Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті*, 2018, №5, с. 3-9.